

Aan

Staatssecretaris JPS

Deadline: 13 maart 2025

nota

Kamerbrief stand van zaken moties en toezeggingen
bevolkingsonderzoeken naar kanker

zie opmerkingen

TER BESLISSING

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Directie Publieke Gezondheid
Team E

Opgesteld door

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

4063161-1079122-PG

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

Gelet op de verschillende ontwikkelingen rond de bevolkingsonderzoeken naar kanker en de toezeggingen die u hierover heeft gedaan in recente debatten, informeert u met bijgevoegde brief de Tweede Kamer uitgebreid over al deze ontwikkelingen.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is akkoord te gaan met bijgevoegde brief en deze te laten verzenden naar de Tweede Kamer. Als bijlage bij de Kamerbrief verzendt u uw adviesvraag aan de Gezondheidsraad over het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker.

De deadline van deze nota staat op 13 maart zodat deze brief conform uw toezegging in de maand maart wordt verzonden.

3. Kernpunten

In de brief gaat u in op de volgende onderwerpen:

- Deelname aan de bevolkingsonderzoeken naar kanker. De laatste inzichten uit analyses van het RIVM worden gedeeld over de achtergrond van de dalende deelname. Daarnaast wordt ingegaan op de verschillende pilots die lopen om de toegankelijkheid van de bevolkingsonderzoeken naar kanker te vergroten.
- Bevolkingsonderzoek borstkanker voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel. Eerder heeft u tijdens het debat op 18 december 2024 mondeling terugkoppeling gegeven aan de Kamer over uw gesprek met veldpartijen op 16 december 2024. In deze brief wordt dit schriftelijk weergegeven en wordt beschreven hoe de motie van Paulusma c.s. wordt uitgevoerd over het met spoed beschikbaar stellen van MRI voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel (Kamerstukken II 2024/25, 32793, nr. 797). Daarnaast wordt beschreven hoe in andere landen wordt omgegaan met zeer dicht borstweefsel en hoe de informatievoorziening over borstdichtheid is vormgegeven.
- Uitnodigingsinterval bevolkingsonderzoek borstkanker. De laatste stand van zaken rond het huidige uitnodigingsinterval wordt beschreven. Daarnaast wordt ingegaan op de dilemma's en knelpunten die spelen bij het verder inkorten van het uitnodigingsinterval, en hoe hierover gecommuniceerd wordt in de informatiematerialen.

- AI bij het bevolkingsonderzoek borstkanker. In de brief wordt beschreven dat de voorbereiding voor de inzet van AI bij het bevolkingsonderzoek getroffen worden. Toegelicht wordt hoe invulling van de motie Slagt-Tichelman en Westerveld wordt vormgegeven over de inzet van AI voor zeer dicht borstweefsel.¹
- Bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker. Er wordt wat dieper ingegaan op de deelname bij het bevolkingsonderzoek baarmoederhalskanker en de kanttekeningen die daarbij gelden. Hierover is in het commissiedebat medische preventie op 21 november 2024 ook gesproken. Ook worden de laatste inzichten gedeeld rond de groep vrouwen die na een positieve HPV-zelfafnametest geen afspraak maken voor een uitstrijkje bij de huisarts. Hierover zijn tijdens het debat zorgen geuit.
- Proefbevolkingsonderzoek verlaging startleeftijd bevolkingsonderzoek darmkanker. In de brief wordt beschreven dat er een uitvoeringstoets door het RIVM gaat plaatsvinden naar de mogelijkheden tot het uitvoeren van een proefbevolkingsonderzoek met verschillende scenario's voor het verlagen van de startleeftijd van het bevolkingsonderzoek darmkanker van 55 naar 50 jaar. Er wordt hierbij ook ingegaan op verschillende suggesties van Kamerleden tijdens het debat op 21 november 2024.

Datum

12 februari 2025

Kenmerk

4063161-1079122-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

U heeft de laatste maanden meerdere Kamerdebatten gehad waarin de bevolkingsonderzoeken naar kanker aan de orde kwamen. Tijdens het CD medische preventie op 21 november 2024 ging het vooral over het bevolkingsonderzoek borstkanker voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel en de startleeftijd bij het bevolkingsonderzoek darmkanker. Op 18 december 2024 was het tweeminutendebat naar aanleiding van een schriftelijk overleg over het bevolkingsonderzoek borstkanker, daarin ging het ook voornamelijk over het realiseren van een aanvullend MRI-aanbod voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel.

U heeft recent meerdere Kamerbrieven over de bevolkingsonderzoeken gestuurd:

- 19 november 2024: Verslag schriftelijk overleg over de reactie op het verzoek van Kamer n.a.v. Gezondheidsraadadvies bevolkingsonderzoek borstkanker (Kamerstukken II 2024/25, 32793, nr. 789).
- 7 november 2024: Ontwikkelingen in de bevolkingsonderzoeken naar kanker (Kamerstukken II 2024/25, 32793, nr. 787).
- 6 november 2024: Reactie op het verzoek Kamer over het inlichten van vrouwen na het bevolkingsonderzoek borstkanker (Kamerstukken II 2024/25, 32793, nr. 786).
- 6 november 2024: Antwoord op de schriftelijke Kamervragen over het artikel 'wat vrouwen niet mogen weten over hun eigen borsten' (Kamerstukken II 2024/25, 2024Z14974).
- 6 september 2024: Reactie op verzoek Kamer n.a.v. Gezondheidsraadadvies bevolkingsonderzoek borstkanker (Kamerstukken II 2023/24, 32793, nr. 780).

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

¹ Kamerstukken II 2024/25, 32793, nr. 801.

De bevolkingsonderzoeken naar kanker kunnen doorgaans rekenen op een breed maatschappelijk draagvlak. Naar aanleiding van de aandacht in de pers en (sociale) media, met name over het bevolkingsonderzoek borstkanker voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel, zijn veel verontwaardigde reacties binnengekomen. Hoewel het bevolkingsonderzoek borstkanker voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel minder goed werkt, ontstaat soms het onterechte beeld dat het bevolkingsonderzoek waardeloos is voor de doelgroep.

Datum
12 februari 2025

Kenmerk
4063161-1079122-PG

Het draagvlak voor de bevolkingsonderzoeken in het veld krijgt vooral vorm via de programmacommissies van het RIVM. Hierin zijn verschillende betrokken organisaties vertegenwoordigd, inclusief patiëntenorganisaties. Samen met het RIVM wordt zorggedragen voor eenduidige communicatie richting relevante veldpartijen.

c. Financiële en personele gevolgen

De brief gaat in op de stand van zaken rond de bevolkingsonderzoeken naar kanker en heeft geen direct financiële en personele gevolgen. Wel gaat de brief in op ontwikkelingen waarvoor op dit moment nog geen financiële dekking is.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

De brief is afgestemd met het RIVM, en met FEZ en het ministerie van Financiën wat betreft de financiële aspecten. Een wetenschappelijk secretaris van de Gezondheidsraad heeft meegelezen op feitelijke onjuistheden rond de verschillende adviestrajecten.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

Met bijgevoegde brief doet u de volgende toezeggingen af:

- De toezegging om de Kamer te informeren over de uitkomsten van de analyses van het RIVM rond de dalende deelnametrend (Delphi nr. 11501).
- De toezegging om de Kamer te informeren over de uitkomsten van het gesprek met het veld over MRI voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel (Delphi nr. 11908, TZ202411-085).
- De toezegging om de Kamer te informeren over hoe andere landen omgaan met het rapporteren van zeer dicht borstweefsel (Delphi nr. 11875).
- De toezegging om de mogelijkheden te onderzoeken voor een proefbevolkingsonderzoek naar de verlaagde startleeftijd bij het bevolkingsonderzoek darmkanker (Delphi nr. 11909, TZ202411-086).
- De toezegging om de Kamer te informeren over de informatie vanuit RIVM over het verlengde uitnodigingsinterval bij het bevolkingsonderzoek borstkanker (Delphi nr. 11873 en 11874).
- Uw toezegging om de Kamer te informeren over de verkenning die het RIVM eerder heeft uitgevoerd naar inzet van zelfstandige behandelcentra om het uitnodigingsinterval verder in te korten.

Verder geeft u conform uw toezeggingen een stand van zaken over de volgende onderwerpen en doet u nieuwe toezeggingen:

- De inzet van MRI voor vrouwen met zeer dicht borstweefsel, conform motie Paulusma c.s. (Delphi nr. 5173). U zegt toe de resultaten van de uitvoeringstoets van het RIVM, die u verwacht kort na de zomer van 2025, met de Kamer te delen.
- De inzet van AI bij het bevolkingsonderzoek borstkanker, waarbij u de motie Slagt-Tichelman Westerveld betreft (Delphi nr. 5175). U herhaalt de toezegging de Kamer hierover op de hoogte te houden (Delphi nr. 11836).
- De vorderingen rond het vertraagde uitnodigingsinterval bij het bevolkingsonderzoek borstkanker. U herhaalt de toezegging de Kamer hierover op de hoogte te houden (Delphi nr. 11383).

Datum
12 februari 2025

Kenmerk
4063161-1079122-PG

h. Fraudetoets
n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.